

TAVUKÇULUK ÖZETLERİ

Fontaine (1968). — Yumurta Veriminin Azalması ve Düzensiz Verimler.— La Revue de L'Élevage. No. 43. 127 - 153. France,

Kesin bir sebep olmadan yıllık yumurta veriminin azalması ve düzensiz yumurta veriminde aşağıdaki faktörler düşünülebilir:

a) Tavukların yetiştirme şartları: Tavukların vaktinden çok önce verime başlamaları, kümeslerde yetersiz aydınlatma, yemlerin tozlu, küflü ve rutubetli olmaları, yetersiz havalandırma ve barınakların pis bulunmaları.

»

b) Paraziter hastalıklar: Gerek dış ve gerekse iç parazitler özellikle teniasis, askaridiosis, ve kapillarioz.

c) Enfeksiyon hastalıklar: Bunlar arasında kronik teneffüs yolu hastalığı (CRD), pullorum, salmonella ve lökkoz limfoid gelmektedir.

d) Besleme faktörleri: Rasyonun yapısındaki proteinli maddelerde amino asitlerin dengesizliği (Lizin gibi) veya vitaminlerden A, D, B kompleks vitaminleri yetersizliği olabildiği gibi bazı arsenikli ilaçlarda (nicarbazine) bu bölümde incelenmektedir.

Yumurta veriminin zaman zaman belli bir nedene bağlı olmayarak azalması ekseriya bilinemez. Bu alanda yapılan çeşitli deneme ve anketlerin sonuçları, yumurta verimi grafiğindeki düşüşü tavukların genital organ hastalıklarına özellikle yumurtalık ve yumurtalık yolu hastalıklarına bağlı olduğunu bildirmektedir.

Şemsettin **KARACASU**

Fred E. Breth (1967). — Yumurta Tavuklarında Gelecekteki Aydınlatma Şekli. — La Revue De L'Élevage. No. 12., 138. France.

Amerika Birleşik Devletlerinde Illinois Üniversitesindeki araştırmacılar, civcivlerin yumurtadan çıkışlarından itibaren yumurta verimine girinceye kadar yeni bir ışıklandırma programı uygulamışlardır.

Günlük civcivlere günde 20, 30 saat aydınlatma yapılmıştır. Bilâhare, her hafta 15 dakika bir indirim yapılmak suretiyle 20 haftalık pi-

liçlerde günlük ışıklandırma 15, 30 saate düşürülmüştür. 21 haftalık yumurta verimindeki tavuklarda ise, haftada 15 dakikalık bir artış yapılarak 31 haftalıklarda günde 18 saat aydınlatmaya erişilmiştir. Bu yeni aydınlatma şeklinin eski tip kümeslerde uygulanması tavsiye edilmektedir. Esasında, Illinois'te gündüzler 15 saatten fazla değildir, ve bu sebepten tavuklarda günde en az 3 saatlik bir ışıklandırma uygulanabilir. Genel olarak civcivlerin çıkışı hangi mevsimde olursa olsun, Leghorn ırkı piliçler 22 haftalık, 25 haftalık ve 27 haftalık olduklarında eğer bu aydınlatma şekli uygulanmışsa sırayla %10, %50, %80 yumurta verimi elde edilir. Pratikte bu konu önemlidir.

Şemsettin **KARACASU**

Selezione Veterinaria (1968). — Yumurtanın Saklanması. Vol IX. No. 9. (486), Brescia, İtalia.

%3 Karbon dioksit, %30 oksijen ve %94 Azot kapsıyan bir karışım da, %90 nisbi rutubet ve 2 C sıcaklıktaki şartlarda yumurtanın uzun süre saklandığı bildirilmektedir.

Şemsettin **KARACASU**

Poultry International (1968). — Yumurtanın İrilğine Etki Gösteren Faktörler. — Vol. 7. No. 4., 48-50. Illinois, U.S.A.

Kümes hayvanlarının yumurtalarının iriliğine ve büyüklüğüne başlıca sekiz faktör önemli olarak etki göstermektedir.

Yetiştirme ve seleksiyon; Yumurta verimi, kuluçka zamanı, kümes hayvanlarının canlı ağırlığı ve yaşları, cinsi olgunluk, hastalıklar, çevre ısısı, beslemedir.

Yetiştirme ve seleksiyon: Yumurtanın şekli %40 kalıtımla ilgilidir. Seleksiyonla iri yumurta yapan tavuk ırkları yetiştirilmektedir.

Yumurta verimi: İri yumurta vermeleri için tavuklarda seleksiyon yapılmışsa yumurta veriminin düşük olduğu, aksine olarak, yüksek yumurta verimi ön plâna alınarak yetiştirilme yapılmışsa ekseriya küçük yumurta elde edildiği görülmektedir. Yetiştiriciler, hem normal yumurta ağırlığını ve hemde verimi birlikte düşünmelidirler.

Kuluçka zamanı: Amerika'da, Şubat - Nisan aylarında verime başlayan tavukların yumurtalarının küçük, Ekim - Aralık aylarında verime girenlerin iri olduğu izlenmiştir. Bunun sebebi, kuluçkadan civcivlerin çıkma zamanıdır.

Vücut ağırlığı ve yaş : İri tavuklar ağır, küçük tavuklar da hafif yumurta yapmaktadır. Tavuklar 20 haftadan önce verime başlarsa, organizmaları tam gelişimiyeceğinden uzun müddet küçük yumurta yumurtlarlar.

Cinsî Olgunluk: Cinsî olgunluk, vücut gelişimine ve yumurtanın şeklini etkilemektedir.

Hastalıklar: Newcastle ve salgın teneffüs yolu hastalıkları hem yumurta veriminin düşmesine ve hem de yumurtanın küçülmesine sebep olmaktadır.

Çevre ısısı: Çevre sıcaklığı 27 °C den fazla olursa tavuklar küçük yumurta vermektedirler.

Besleme: Rayonlarda vitamin D, Proteinli maddeler ve Kalsiyumun düşük oran ve miktarlarda olması ile yumurtaların küçüldüğü araştırmacılar tarafından bildirilmektedir. Ayrıca Linoleik asidinde rasyonlarda düşük seviyelerde bulunmasının, yumurta veriminin ve yumurtanın ağırlığının azalmasına etkilediği anlaşılmıştır.

Şemsettin KARACASU

Poultry International. (1967). — Tüketicilerin İsteğine Göre Pigmantasyonun Değişimi. — Vol. 6. No. 9. 36-40, Illinois, U.S.A.

Tüketicilerin tercih ettikleri yumurta sarısının ve etçi piliçlerin renginin, kaliteye zarar vermeden aşağıda bildirilen maddelerin çeşitli oranlarda rasyonlara katılmasıyla, değiştirilebildiği yapılan araştırmalardan anlaşılmıştır. Bu maddeler, sarı mısır unu, yonca unu, kuru çayır otu, mısır gluteni ve Carophyll, Pigmentene, Duphacolor, Xantocol, Xantafeed gibi bazı ticari firmaların geliştirdikleri tertiplerdir. Üreticiler, rasyonlara bunları katarak istenilen yumurta sarısı ve et rengini temin edebilirler.

Şemsettin KARACASU

